

SIS - Standardiseringskommissionen i Sverige

Standarden utarbetad av

SIS STANDARDISERINGSGRUPP

SVENSK STANDARD SS 61 41 15

Första giltighetsdag

1987-04-01

Utgåva

3

SIS FASTSTÄLLER OCH UTGER SVENSK STANDARD SAMT SÄLJER NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA STANDARDPUBLIKATIONER ©

Handelsdokument – Fraktsedelsblanketter

Trade documents – Consignment note forms

SIS - Standardiseringskommissionen i Sverige

SVENSK STANDARD SS 61 41 15

Standarden utarbetad av

Första giltighetsdag

Utgåva

Sida

SIS STANDARDISERINGSGRUPP

1987-04-01

3

1 (27)

SIS FASTSTÄLLER OCH UTGER SVENSK STANDARD SAMT SÄLJER NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA STANDARDPUBLIKATIONER ©

Handelsdokument – Fraktsedelsblanketter*Trade documents – Consignment note forms***Innehållsförteckning**

	Sida
0	2
1	2
2	2
3	3
4	3
4.01	3
4.02	4
4.03	4
4.04	4
4.05	4
4.06	5
4.07	5
4.08	5–7
4.09	7
4.10	8–12
4.11	12
5	12
6	12
6.1	12
6.2	13
6.3	13
6.4	13
6.4.1	13
6.4.2	13
6.4.3	13
6.4.4	13
	Figureerna 1–9
Bilaga A	22
Bilaga B	22
B 1	22
B 2	22
B 3	23
B 4	23
B 4.1	23
B 4.2	23
B 4.3	23
B 5	23–25
Bilaga C	26

0 Orientering

Syftet med standarden är att underlätta samordning av blanketterutiner inom handelsprocedurområdet.

Fraktsedeln utgör samtidigt en transportinstruktion som kräver utrymme för ett stort antal datafält och har därför en något annorlunda utformning än SIS 61 41 10.

Blanketter, tillverkade enligt utgåva 2 av standarden, får användas under en övergångstid av 15 månader, räknat från utgivningsdagen för utgåva 3.

1 Omfattning och tillämpning

Standarden SIS 61 41 15, utgåva 2, omfattade såväl fraktsedlar som adresslappar. Denna nya utgåva avser enbart fraktsedlar.

Information om utformningen av adresslappar/etiketter lämnas i Bilaga B, men ingår inte i standarden. Orsaken till detta är att man på sikt avser att möjliggöra datafångst genom streckodsmärkning även av adresslapparna.

Anvisningar om framställning av fraktsedlar i utrustning som samtidigt skriver blanketternas förtryck och ifyllnadstexten lämnas i Bilaga C.

Den nya utgåvan är flexibel för att i flera avseenden kunna anpassas till godsavsändarens behov. Dessutom har särskilda utrymmen lämnats för varubeskrivningar samt för streckkoder.

Fraktsedlarna är avsedda att användas vid inländsk transport av gods med bil, buss och järnväg samt som transportinstruktion vid transport med bil till annat nordiskt land. Fraktsedlarna skall kunna användas för alla transportslag på bil och järnväg.

Standarden är utarbetad i enlighet med gällande krav från ASG AB, Bilspeidition AB, Fraktarna AB, Postverket, Statens Järnvägar och Svenska Järnvägsföreningen.

2 Referenser

I standarden hänvisas till följande standarder. De som markerats med asterisk är nödvändiga komplement. (Om streckkod skall användas, är även den ena av streckkodsstandarderna nödvändigt komplement.)

- * SIS 01 02 11, Sätt att ange datum, tidpunkt och tidrymd
- SS 01 45 00, Dataskydd – Kontrollsiffror ¹⁾
- SIS 03 02 02, Typografiska linjer
- SS 03 08 05, Datarepresentation – Teckenmängd OCR-B – Form och mått för tryckbild
- SS 03 08 10, Datarepresentation – Streckkod 39 ¹⁾
- SS 03 08 11, Datarepresentation – Streckkod 2/5 ¹⁾
- SS 15 20 05, Pappersordlista
- SIS 61 30 01, Blankett- och dokumentteknik – Terminologi
- SS 61 30 11, Blanketter – Ytindelning
- * SS 61 30 20, Blanketter – Färger på papper och tryck
- * SIS 61 33 03, Kedjebanketter med styrhåll
- SIS 61 41 10, Handelsdokumentation – Dispositionsnyckel för utformning av blanketter

¹⁾ Under arbete 1987.

3 Ordförklaringar

fraktsedel	skriftligt avtal mellan godsavsändare och transportföretag om transport av gods
fortsättningsblad	blad Ti, Tu och M av fraktsedelsblankett i vilka angivits godsbeskrivning eller varubeskrivning, som inte får plats i fraktsedeln
adresslapp	i regel en lapp eller etikett försedd med godsavsändares och mottagares namn och leveransadress, avsedd att fästas på kolli (Se även bilaga B)
förtryck	ledtexter, symboler, kryssrutor, margmärken och annan text samt linjer som trycks på en blankett före kommande ifyllnad
förhandstext	text som trycks eller skrivs på en blankett senare än förtrycket men före det egentliga ifyllandet
ifyllnadstext	text som tillförts en blankett. Jfr förtryck och förhandstext.
streckkod	ett antal streck och blanksteg arrangerade i ett bestämt mönster för att representera tecken avsedda för maskinell optisk läsning (exempelvis enligt SS 03 08 10 och 03 08 11)

4 Fraktsedlar

4.01 Blankettutförande, översikt

Två varianter av fraktsedelsblanketter är standardiserade. I följande översikt är mått angivna.

	Variant 701.1	Variant 701.2
Leveransform från tryckeri	Stamsats eller banburen stamsats (SIS 61 30 01)	Kedjestamsats
Höjd (exkl stam)	297 mm (70 ghs ¹⁾) ± 2 mm	72 ghs ¹⁾ . Tolerans ± 2 mm
Toppmarg	10 mm ± 1 mm	3 ghs ¹⁾ . Tolerans ± 1 mm (Se figur 1)
Stam	Upptill, höjd 21 mm ± 1 mm	Utgörs av vänster styrmarg
Bredd (exkl styrmarger)	210 mm ± 2 mm	83 gbs ²⁾ . Tolerans ± 2 mm
Styrmarger	Styrmarger för banburen stamsats ligger utanför blankettens breddformat	Vänster styrmarg: bredd 6 gbs. Tolerans ± 0,2 mm Höger styrmarg omfattas ej av standarden
Fästmarg	20 mm ± 1 mm	20 mm ± 0,2 mm
Fästhål	Bladen förses med fyra fästhål enligt SIS 61 33 03, avsnitt A 4.1. Därigenom får man jämn underkant vid insättning i pärm	
	Ti = Transportinstruktion (transportföretagets registreringsunderlag) Tu = Transportföretagets utlämningskvitto M = Mottagarens blad (följesedel) A = Avsändarens blad	
Karboninfästning	Karbon 1 skall följa med blad Ti vid avrivning Karbon 2 skall följa med blad Tu och M och separeras efter kvittering vid utlämning Karbon 3 skall följa med blad A vid avrivning	

¹⁾ 1 ghs (grundhöjdsteg) = 4,233 mm

²⁾ 1 gbs (grundbreddsteg) = 2,54 mm

4.02 Papper

Papperet skall vara vitt postpapper enligt SS 15 20 05, antingen i kombination med svart engångskarbon eller kemiskt självkopierande.

Papperet skall ha en arearikt av minst 50 g/m². Kopieringsmedlet skall ge tydlig kopieringskrift.

Oinfärgade fält i papper/karbonutförandet respektive neutralisering av kopieringsförmågan hos självkopierande papper får inte utan medgivande av transportföretagen förekomma i andra fält än varubeskrivningsfältet.

4.03 Limning, perforering

Bladen limmas samman i stam (701.1) eller vänster styrmarg (701.2). Stam och styrmarg avgränsas genom perforering. Limning och perforering skall avpassas efter de påfrestningar fraktsedeln utsätts för vid transportföretagets behandling och då den sänds till bestämmelseorten.

4.04 Förtryck

Förtrycket framgår av figurerna 2–5.

Radgångar och fält skall ha höjdmått som är multiplar av grundhöjdsteget 4,233 mm.

Kolumner och fält skall ha breddmått som är multiplar av grundbreddsteget 2,54 mm.

Linjegrovlekar framgår av Bilaga A. Ytterligare anvisningar kan erhållas från SIS. Anvisningarna refererar till SIS 03 02 02.

Skrivlinjer (punktlinjer) kan på samtliga blad utelämnas i de fält som är avsedda att fyllas i av godsavsändaren.

Alla fält som inte berör transportföretaget förses med **tontryck** (raster). Se figurerna 2–5. Rastertätheten i tonfälten skall motsvara lägst 40 linjer per cm (100 linjer per tum) samt en färgmättnad av 5–10 %. Se Bilaga A.

Fraktsedlar avsedda för **farligt gods** skall på samtliga blad utmed vänster och höger kant ha en 5 mm bred röd rand med texten FARLIGT GODS angiven upprepade gånger i negativt tryck. Se figur 6 a. Vid datorstödd utskrivning får farligt gods istället markeras enligt avsnitt 4.10, fält 38. Se figur 6 b.

4.05 Förhandstext

Förhandstext skall normalt ha 10 punkters teckengrad (motsvarande en H-höjd av 2,8 mm) i linjärt teckensnitt (grotesk). (H-höjden är höjden i mm av versala bokstaven H i det teckensnitt och den teckengrad som används.)

Text som kan förhandstryckas i fraktsedeln framgår av avsnitt 4.10 där sådana uppgifter försetts med X framför fältnummer.

Text »Fraktkredit», »Fraktkonto» e d får ej tryckas.

Tryckning av annan förhandstext kan medges av transportföretaget.

4.06 Tryckfärger

För blanketterna skall följande tryckfärger enligt SS 61 30 20 användas.

	Blad Ti	Blad Tu	Blad M	Blad A
Blå, T5	Alla fält (utom röda fält enligt nedan)			Alla fält (Beträffande fraktsedlar för farligt gods, se dock nedan)
Grön, T4		Alla fält (utom röda fält enligt nedan)		
Brun, T2			Alla fält (Beträffande fraktsedlar för farligt gods, se dock nedan)	
Röd, T3	Ramen kring fältet Bestämmelseort/-station. Ram, ledtext och skriftskyddslinjer i fältet Efterkrav, kr			
	I fraktsedlar avsedda för farligt gods: Kantmarkering i vänster och höger marg			
Svart	Streckkoder Förhandstext. Annan tryckfärg (dock inte röd) får användas då trycktekniska skäl motiverar det			

Tryckfärgernas kulörer framgår även av Bilaga A. Dessa färger lämpar sig för kopiering.

4.07 Tryckeri, tryckort m m Tryckeriets identitetsnummer (SIS registreringsnummer), tryckår och eventuellt även namn och ort för tryckeriet skall sättas ut i vänster marg på samtliga blad.

4.08 Fasta och kundanpassade fält

Vid framtagning av fraktsedeln har legat en strävan att få layouten indelad i fältblock som speciellt riktar sig till de tre parterna, nämligen godsavsändaren, godsmottagaren och transportföretaget. Se figur 7.

Fasta fält (fälten 1, 5 och 12 i figur 7) får inte ändras utom vid samskrivning med handlingar för export och import. (Se avsnitt 4.08, sista stycket, och figur 8.)

Av figurena 2–5 framgår den generella fältindelningen i detalj. Efter överenskommelse med berörda transportföretag kan denna fältindelning ändras (utom för fasta fält) inom ramar som anges nedan.

Fält, som inte behövs för en viss godsavsändare, kan uteslutas i kundanpassad fraktsedel och det vunna utrymmet kan användas för annat ändamål. Den inbördes ordningen mellan de övriga fälten, innehållande uppgifter för transportföretaget, får dock inte ändras.

Fältet **leveransanvisning** får ökas i höjd (flera skrivrader) på bekostnad av utrymmet i varubeskrivningsfältet.

Fälten för uppgifter om **lastpallar** och **andra lasttillbehör** (raderna 23–26) får tas bort om de inte behövs. Exemplet nedan visar alternativet då dessa fält slopats.

18	Leveransanvisning ("Avisera", "Efterkrav" o d)		Telefon
	20		
	22		
	24		
26	Godsmärkning/Vagnsnummer	Kolliantal, -slag	Varuslag (om i containe
28			

Godsavsändarens/godsmottagarens referensfält får utformas fritt inom radgångarna och även förses med godsavsändarens egna ledtexter. Observera att radgångarna förses med tontryck i alla blad (dock inte fältet Godsavsändarens referens – i nedanstående exempel Ordernummer –) om godsavsändaren vill att transportföretaget skall åberopa visst nummer i debiteringsuppgiften.

Säljarens orderdatum	Ordernummer
Köparens beställningsdatum	Beställningsnr/Referens

Särskilda transportinstruktioner får ökas till flera tvåstegsradgångar. Motsvarande utrymme kan exempelvis tas från varubeskrivningsfältet.

Efterkravsfältet får utelämnas om det inte behövs. Exemplet nedan visar utökat fält för särskilda transportinstruktioner utan efterkravsuppgifter.

Särskilda transportinstruktioner (värme, kyla e d)	Avtal nr
--	----------

Godsbeskrivningsfältet får ökas eller minskas med önskat antal tvåstegsradgångar. Exemplet visar minskat utrymme för godsbeskrivningsfältet.

26	Godsmärkning/Vagnsnummer		Kolliantal, -slag	Varuslag (om i container/flak även art, ägare, nr, längd)	Varunummer (transport)	Bruttovikt, kg	Volym, m ³ (om i container/flak, godssets vikt)
	28						
30	Produkt- eller artikelbenämning		Produkt- eller artikelnummer	Beställd mängd	Levererad mängd	Anmärkningar	
32							
34							
36							
38							
40							
42							

Ev. tryckeri, ort
företaget

Varubeskrivningsfältet får fritt disponeras utan ansvar för transportföretaget.

Anpassning till exporthandlingar får ske genom ändrad ordningsföljd mellan fälten Bestämelseort/-station och Leveransanvisning. Figur 8 visar exempel på sådan anpassning.

4.09 Fortsättningsblad

Om **godsbeskrivningsfältet** i fraktsedeln ej är tillräckligt, utfärdas fortsättningsblad. Fortsättningsbladen sidnumreras »2» osv och förses med samma identifikationer som fraktsedeln, dvs endast fraktsedelsnummer och godsavsändare samt beträffande godsmottagare enbart namn.

Summor av antalet kollin och bruttovikten/volymen för hela sändningen skall anges på första raden i godsbeskrivningsfältet i fraktsedeln. I fältet »Varuslag» anges »enligt spec i forts.blad».

Se vidare avsnitt 4.11.

Om **varubeskrivningsfältet** i fraktsedeln ej är tillräckligt, utfärdas fortsättningsblad. Fortsättningsbladen sidnumreras »2» osv och förses med samma identifikationer som fraktsedeln, dvs endast fraktsedelsnummer och godsavsändare samt beträffande godsmottagare enbart namn.

Se vidare avsnitt 4.11.

4.10 Fält, ledtexter och fältinnehåll

Fältnumren hänvisar till fälten i figurerna 2–5.

Fält	Ledtext, fältinnehåll	Förklaring	Anvisning för ifyllning
1	Kolliprickning A	För transportföretagets godskontroll	Enligt transportföretagets bestämmelser
2	Kolliprickning B	För transportföretagets godskontroll	Enligt transportföretagets bestämmelser
3	Dokumentnamn	Bestämning som anger dokumentets typ och ändamål	FRAKTSEDEL Förtryckt text
4	Bladbeteckning	Benämning som anger bladets funktion	TRANSPORTINSTRUKTION UTLÄMNINGSKVITTO FÖLJESEDEL AVSÄNDARENS BLAD Förtryckt text
5	Transportföretag, -slag	Transportföretag som skall anlitas och det transportslag som skall tillämpas	Namn på företag och/eller benämning på transportslag. Används främst som sorteringsbegrepp hos avsändaren
6	Sida nr	Sidans nummer för fortsättningsblad	Siffror > 1
x 7	Godsavsändare (namn och postadress)	Part som sänder gods med transportföretag	Namn (logotype ej tillåten) och postadress för avsändaren
x 8	Godsadressnr (GAN)	Det godsadressnummer som avsändaren tilldelats av administrationen för godsadressnummerregistret	Innehåller 8 siffror, grupperade NNN NN NNN, där sista siffran är en kontrollsiffra, framräknad enligt avsnitt 2.1 i SS 01 45 00. Skrivs på rad 03 till höger om ledtexten
x 9	Avsändningsort/-station	Den ort eller station där godset övertas av transportföretaget	Ort eller stationsnamn enligt transportföretagets förteckning
x 10	Telefon	Avsändarens telefonnummer med riktnummer	
x 11	Kod	Transportföretagets kod för avsändningsorten/-stationen	Kan förhandstryckas eller fyllas i med dator eller anges av transportföretaget
12	Godsmottagare (namn och adress)	Mottagaren av godset samt leveransadress	Obligatoriskt: namn och leveransadress (gatuadress, lossnings-spår, kajplats e d). Postadress kan också fyllas i
13	Godsadressnr (GAN)	Det godsadressnummer som mottagaren tilldelats av administrationen för godsadressnummerregistret	Innehåller 8 siffror, grupperade NNN NN NNN, där sista siffran är en kontrollsiffra, framräknad enligt avsnitt 2.1 i SS 01 45 00. Skrivs på rad 09 till höger om ledtexten
14	Bestämmelseort/-station	Godsets bestämmelseort eller -station	Ort eller stationsnamn enligt transportföretagets förteckning
15	Kod	Transportföretagets kod för bestämmelseorten/-stationen	Fylls i med dator eller anges av transportföretaget
16	Leveransanvisning (»Avisera», »Efterkrav» o d)	Uppgift om vad transportföretaget särskilt skall iaktta vid utlämning av gods till mottagaren	Vid efterkrav anges: »EFTERKRAV». Om avisering önskas per telefon (eller telex) före leveransen anges: »AVISERA»

x = Uppgift som kan förhandstryckas.

Fält	Ledtext, fältinnehåll	Förklaring	Anvisning för ifyllning
17	Telefon	Godsmottagarens telefonnummer med riktnummer	Obligatoriskt om »AVISERA» angetts som leveransanvisning. I övrigt viktigt främst till privatpersoner (telefon under dagtid)
18	(Plats för mottagarens godsadressnummer i streckkod)	Streckkod för mottagarens godsadressnummer	Anges efter överenskommelse mellan avsändaren och transportföretaget
19	Ant godk (EUR) -pallar	Antalet pallar i leveransen ingående i pallöverföringssystemet. Antalet (EUR) -utbytespallar i internationell trafik	Siffror. För pallar i Europeiska Pall-Poolen anges dessutom beteckningen EPP
20	Godsmottagarens pallreg-nr Godsavsändarens pallreg-nr	Särskilt nummer som anger mottagarens respektive avsändarens pallregistreringskonto. Kan vara godsadressnummer	Siffror
21	Lasttillbehör: Behållare (ägare, typ, nr)/presenningar (typ, ägare, antal)	Ägare, typ, nummer på behållare, presenning e d	Siffror, bokstäver eller andra tecken
22	Utskrivningsdatum	Datum för dokumentets utfärdande	Datum i numerisk form enligt SIS 01 02 11
x 23	Fraktsedel nr	Nummer på dokumentet. Nummerserier som gäller för alla transportföretag tilldelas – av SIS till tryckerier som trycker fraktsedlar enligt denna standard – av de transportföretag, som nämnts i avsnitt 1 i denna standard, till transportköpare som tillämpar datorstödd utskrivning av fraktsedlar och därvid även skriver fraktsedelsnummer	Innehåller 10 siffror där sista siffran är en kontrollsiffran, framräknad enligt avsnitt 2.1 i SS 01 45 00, dvs enligt modul 10 med vikterna 2 och 1. Som teckensnitt rekommenderas OCR–B enligt SS 03 08 05. Principen för siffergrupperingen är NNN NNN NNN N. Obligatoriskt förtryck eller datorstödd utskrivning
24	Godsavsändarens referenser	Referens som godsavsändaren önskar ange för mottagarens användning	Ärendenummer, ordernummer, fakturanummer, personnamn e d
25	Godsmottagarens referenser	Referens som godsmottagaren önskar ange	Beställningsnummer, ärendenummer, personnamn e d
x 26	Särskilda transportinstruktioner (värme, kyla e d)	De särskilda instruktioner som avsändaren, enligt överenskommelse med transportföretaget, ger för transporten	Fri text, t ex begäran om – transport i fordon av viss typ – transport under värme eller kyla – hämtning hos avsändaren av vagnslast- eller enhetslastgods – särskild befordringsväg – avkopplingsförbud – dellastning/dellossning – kontrollvägning – annan betalningsmottagare för efterkrav än godsavsändaren – ej skattepliktig transport – returnering av obeställbart gods

x = Uppgift som kan förhandstryckas.